

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України

«Про внесення змін до Закону України “Про освіту” щодо встановлення відповідальності за передачу академічних творів із порушенням принципів академічної доброчесності»

(реєстр. № 5461 від 05.05.2021, н.д. І. Совсун та ін.)¹

1. Загальна характеристика законопроекту.

Законопроект розроблено з метою встановлення академічної відповідальності за передачу академічного твору третій особі для подальшого використання цією особою як автором. Це дозволить більш ефективно протидіяти академічній недоброчесності, зокрема, практиці продажу академічних творів.

Суб'єкт законодавчої ініціативи вважає, що запропоновані зміни створять правові передумови для більш ефективного забезпечення академічної доброчесності. Також законопроект сприятиме формуванню дискурсу щодо необхідності дотримання основних засад академічної доброчесності в освітньому та науковому середовищах.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії законодавства ЄС, зобов'язань України в рамках Ради Європи, норм та принципів системи ГАТТ/СОТ.

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України “Про освіту” щодо встановлення відповідальності за передачу академічних творів із порушенням принципів академічної доброчесності» за своєю метою охоплюється статтею 431 Глави 23 «Освіта, навчання та молодь» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС, зобов'язанням України в рамках Ради Європи, нормам та принципам системи ГАТТ/СОТ.

¹ Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 16 червня 2021 року (протокол № 77) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Проект закону передбачає внесення змін до Закону України “Про освіту”. Пропонується додати визначення академічного твору та доповнити статтю 42 “Академічна доброчесність” таким видом порушення академічної доброчесності, як передачу академічного твору третій особі для подальшого використання цією особою як автором.

Відповідно до статті 431 Угоди про асоціацію Сторони зобов’язуються активізувати співробітництво в галузі вищої освіти, зокрема, з метою:

а) реформування та модернізації систем вищої освіти; б) сприяння зближенню у сфері вищої освіти, яке відбувається в рамках Болонського процесу; с) підвищення якості та важливості вищої освіти; d) поглиблення співробітництва між вищими навчальними закладами; е) розширення можливостей вищих навчальних закладів.

У багатьох державах-членах ЄС підходи, які застосовуються для боротьби із поширенням плагіату у академічних спільнотах, різняться. Відсутність єдиного розуміння того, що таке плагіат заважає формуванню загальних стандартів освіти в ЄС.

Станом на сьогодні такі розбіжності у сприйнятті та визначенні дещо перешкоджають пошуку міжнародного консенсусу щодо політики академічної доброчесності. Зокрема, у багатьох країнах (включаючи Німеччину, Фінляндію, Австрію та Швецію) звинувачуючи когось у плагіаті, необхідно, насамперед, довести, чи був це свідомий намір вводити в оману, чи ні².

За інформацією європейських дослідних служб лише у Швеції існує національно визначена політика та процедури вирішення всіх звинувачень в академічній недоброчесності. Ще одним важливим аспектом європейської практики у процесі перевірки робіт на плагіат є дотримання норм Європейського загального регламенту про захист даних. Автор дисертації або наукової публікації має право обирати або обмежувати способи поширення свого доробку. Примусове розміщення роботи на певному ресурсі порушує це право.

Також, в європейській практиці існують такі найпоширеніші методи та інструменти боротьби і профілактики плагіату, як розробка та імплементація ЗВО інституційних політик запобігання і боротьби з плагіатом, збір статистичних даних щодо виявлених випадків плагіату, розробка національних вимог до проведення досліджень в частині академічної доброчесності (Австрійське агентство дослідницької доброчесності), використання спеціалізованого програмного забезпечення для виявлення плагіату, а також популяризація культури боротьби з плагіатом, у тому числі через навчання студентів академічному письму³.

Проект Закону за своєю метою **не суперечить** міжнародно-правовим зобов’язанням України.

² <http://plagiarism.cz/ippheae/files/D2-3-00%20EU%20IPPHEAE%20CU%20Survey%20EU-wide%20report.pdf>

³ Comparison of policies for Academic Integrity in Higher Education across the European Union

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00

Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2021/202072 від 18.06.2021

551648